

XLVI.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Udvidelse af Valgretten til Sogneraad og Amtsraad.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 10de Februar 1871).

Efter de nugsældende Bestemmelser, der have bestaaet uforandrede siden 1855, vælges den større Del af Sogneraadets Medlemmer (s. Gr. 6 af 11) af den høiest beskattede Femtedel af de skatteyndende Beboere i Sognekommunen, medens den mindre Del vælges af denne Femtedel i Forening med de øvrige fire Femtedele af Skatteyderne. Den større Del af Amtsraadets valgte Medlemmer vælges middelbart af Sogneraadene, saaledes at een Affending fra hvert Sogneraad deltager i Valget, den mindre Del vælges umiddelbart af ligesaa mange af de høiest beskattede i Amtsraadskredsen, som der i Kredsen er Sognekommuner; Amtmanden er Raadets Formand. Det foreliggende Lovforslag har til Hensigt at indføre væsentlige Forandringer i disse Bestemmelser. Valgbarheden og ligeledes Amtmandens Stilling i Amtsraadet berører Lovforslaget ikke. Med Hensyn derimod til Valgretten gaar Forslaget ud paa at ophæve den stedfindende Adskillelse af Vælgere i 2de Klasser og at lade Valget til begge Dele saavel af Sogneraadet som af Amtsraadet udgaa fra alle Vælgere, til Sogneraadet umiddelbart, til Amtsraadet middelbart. Udvalgets Medlemmer have en forskjellig Anskuelse baade af de bestaaende og de foreslaaede Bestemmelser. Flertallet (Berg, B. Christensen, S. P. Christensen, Faaborg, Jens Jørgensen og P. Nielsen) erkjender, at en Forandring i Lovgivningen vedkommende dette Forhold vil være i høj Grad ønskelig, og billigere Grundtanken i Lovforslaget. Ved den nu bestaaende Ordning skydes det aldeles overveitende Flertal af Borgere (de fire Femtedele) i en

altfor utilbørlig Grad tilside fra at udøve Indflydelse paa de kommunale Anliggender. Selv hvor det ved Sammenhold sætter den mindre Del af Medlemmer ind i Sogneraadet, kan det dog faktisk udelukkes fra enhver Indflydelse paa Valg af Amtsraadet. Man har til Forsvar herfor anført, at de kommunale Myndigheder saa næsten udelukkende kun have med finansielle Anliggender at gjøre, og at det derfor er retfærdigt, at de, der svare de største Skatter, sikkres Hovedindflydelsen. Denne Betragtning kunne vi ikke give Medhold. Fordi en Sag kræver Penge, kan den ikke siges dermed at have en udelukkende finansiell Karakter. Oplysningens Fremme, den offentlige og den private Fattigforsørgelse, Om sorgen for den offentlige Orden og de med Overholdelse af Sundheds- og Politivedtægterne forbundne Foranstaltninger med flere Anliggender have for ethvert Kommuneraad, som virker i den Land, hvori det skal virke, en dybere Betydning end den finansielle. Dersom den Betragtning iøvrigt var rigtig, at Skatteydelsen skulde afgive Norm for Bestemmelsen af Rettigheder af den her omhandlede Natur, maatte det følgerigtigt føre til at betragte Skatteydere i Sogne- eller Amtskommuner som Deltagere i et Interessentskab. Denne Anskuelse har ikke savnet Forsvarere; men vi tro dog neppe, at den nogensinde vil trænge igjennem, og dog forekommer det os, at den ikke kan anses for mere ubødig end den nu bestaaende Ordning. Efter Lov om Kjøbstadkommunernes Styrelse er det fastsat, at,